EDUCAȚIA PRIN ARTA VIZUALĂ: FOTOGRAFIA CA METODĂ DE DEZVOLTARE PERSONALĂ ȘI SOCIALĂ PENTRU COPII

Cristina LOZAN,
conducător de cerc “Arta Vizuală”,
grad didactic II,
Centrul de Creație a Copiilor, mun. Orhei

Rezumat. *În contextul educației moderne, activitățile extrașcolare de artă fotografică devin mai mult decât o activitate artistică. Prin intermediul acesteia, copiii învață să își exprime emoțiile, să gândească critic, să fie empatici și să comunice vizual într-o lume digitalizată.*

Fotografia le oferă copiilor o modalitate unică de a explora și de a înțelege realitatea, ajutându-i să devină mai conștienți de sine și de ceilalți. Acest articol explorează impactul pozitiv al fotografiei ca metodă de dezvoltare personală și socială pentru copii, prezentând exemple de bune practici care pot fi aplicate în mediul educațional.

Cuvinte-cheie: *artă fotografică, dezvoltare personală, dezvoltare socială, educație prin artă, empatie, creativitate, exprimare emoțională.*

EDUCATION THROUGH VISUAL ART: PHOTOGRAPHY AS A METHOD OF PERSONAL AND SOCIAL DEVELOPMENT FOR CHILDREN

Summary. *In the context of modern education, extracurricular photography activities become more than just an art form. Through photography, children learn to express their emotions, think critically, be empathetic, and communicate visually in a digitalized world.*

Photography offers children a unique way to explore and understand reality, helping them become more self-aware and aware of others This article explores the positive impact of photography as a method for personal and social development in children, presenting best practices that can be applied in the educational environment.

Keywords: *photographic art, personal development, social development, education through art, empathy, creativity, emotional expression.*

Educația prin artă este un concept esențial în dezvoltarea copilului, având o contribuție esențială asupra învățării, creativității, gândirii critice și exprimării personale. Arta, în toate formele sale – vizuală, muzicală, teatrală sau literară – nu doar că stimulează imaginația, dar dezvoltă și abilități cognitive și emoționale importante.

Educația prin artă are o influență majoră în formarea personalității și în dezvoltarea abilităților socio-emoționale ale copiilor. Prin implicarea activă în procesele artistice, copiii învață să își exprime sentimentele, gândurile și viziunea asupra lumii într-un mod original și creativ. Educația prin artă ajută copiii să înțeleagă mai

bine relațiile interumane și să dobândească un comportament moral și responsabil.

Educația prin artă este mult mai mult decât o simplă activitate recreativă, este un proces educațional profund. Prin intermediul artei, copiii învață să aprecieze frumusețea lumii din jurul lor, să devină gânditori critici, să își exprime opiniile și să colaboreze în scopuri comune, pregătindu-i pentru o viață plină de creativitate și înțelegere profundă a diversității umane.

Prin activități fotografice, copiii sunt provocați să observe mai atent lumea din jur, să interpreteze imagini și să exprime idei, sentimente și perspective personale. De asemenea, aceste activități favorizează interacțiunea socială, contribuind la o mai bună înțelegere a diversității umane și a complexității emoțiilor.

Educația prin fotografie aduce o serie de avantaje semnificative pentru copii, contribuind la dezvoltarea unor competențe esențiale:

- Stimularea creativității și a imaginației. Fotografia oferă un cadru perfect pentru explorarea imaginației. Copiii sunt încurajați să caute perspective noi, să găsească modalități inedite de a surprinde realitatea și să experimenteze cu lumina, culorile și compoziția;
- Dezvoltarea gândirii critice. Analizarea și interpretarea imaginilor realizate ajută copiii să înțeleagă mesaje vizuale, să compare diferite puncte de vedere și să îndepărteze barierele unei percepții superficiale asupra lumii;
- Exprimarea emoțiilor și comunicare vizuală. Fotografia le permite copiilor să exprime sentimente și idei pe care poate nu le pot comunica în cuvinte. Această metodă devine un mijloc de autoexplorare și autoexprimare;
- Empatie și inteligență emoțională. Prin surprinderea expresiilor și a emoțiilor celorlalți, copiii învață să fie mai atenți la sentimentele celor din jur, dezvoltând empatie și respect față de diversitate;
- Atenție la detalii și observație. Activitățile fotografice stimulează atenția la detalii, dezvoltând abilități esențiale pentru gândirea analitică și interpretativă;
- Colaborare și lucru în echipă. Atelierele de fotografie dezvoltă spiritul de echipă, copiii fiind încurajați să colaboreze, să-și prezinte ideile și să se inspire reciproc.

Prin diverse activități de artă vizuală, copiii sunt încurajați să descopere frumusețea lumii din jur, să documenteze realitatea într-un mod artistic și să își exprime emoțiile prin imagini. Aceste activități nu doar că stimulează creativitatea, dar contribuie și la dezvoltarea unei perspective estetice și a unei mai bune înțelegeri a mediului vizual contemporan.

În continuare, sunt prezentate câteva exemple de activități educaționale, aplicate în cadrul orelor de „Artă Vizuală”, precum proiecte și concursuri care oferă copiilor ocazia de a-și pune în valoare talentul fotografic. Prin astfel de activități, fotografia devine mai mult decât o simplă imagine – devine un mijloc de explorare, comunicare și dezvoltare personală. Aceste inițiative îi ajută pe copii să-și exprime viziunea artistică, să își dezvolte creativitatea și să înțeleagă mai bine lumea din jurul lor.

Concursul raional de fotografie „Natura și patrimoniul cultural al raionului Orhei” este un proiect menit să încurajeze copiii pasionații de fotografie din regiune, să descopere și să imortalizeze frumusețea naturală și bogăția patrimoniului cultural.

Imaginea 1. Concursul raional de fotografie- „Natura și patrimoniul cultural al raionului Orhei”

Acest concurs a oferit participanților oportunitatea de a explora peisajele pitorești ale raionului Orhei, monumentele istorice, tradițiile locale și elementele autentice ale patrimoniului cultural. Prin intermediul fotografiilor, participanții au avut ocazia să surprindă aspecte inedite ale regiunilor și să le prezinte. Concursul a avut un impact semnificativ asupra comunității locale, stimulând interesul pentru conservarea și promovarea patrimoniului natural și cultural al raionului.

Concursul „Natura și patrimoniul cultural al raionului Orhei” nu a fost doar o competiție fotografică, ci și o inițiativă educativă și culturală care a inspirat respect și dragoste de moștenirea naturală și istorică a regiunii.

Expoziția fotografică “Parola de la Wi-Fi: Conectează-te cu copilul tău” a fost o inițiativă inovativă, destinată să atragă atenția asupra importanței relațiilor interpersonale și a conexiunii autentice în era digitală. Într-o lume în care tehnologia și rețelele de socializare domină, acest proiect a avut scopul de a sublinia nevoia de a păstra legăturile familiare puternice și sănătoase, mai ales între părinți și copii.

Inițiată cu intenția de a promova importanța timpului petrecut împreună cu familia, expoziția a încurajat părinții și copiii să se conecteze între ei prin activități co-

mune, care nu sunt legate de mediile online sau de tehnologie, dar care sunt esențiale pentru dezvoltarea unui raport autentic.

Fotografiile expuse în cadrul acestei expoziții au surprins momente din viața de zi cu zi a familiilor, evidențiind momentele de conexiune reală între părinți și copii. Imaginile au abordat teme variate: jocuri în aer liber, discuții la masă, citirea unor povești, activități educative sau momente de relaxare petrecute împreună. De asemenea, expoziția a prezentat și contrastul între realitatea unui copil care petrece timp de calitate cu părinții și timpul pierdut în fața ecranelor.

Imaginea 2. Expoziția fotografică “Parola de la Wi-Fi: Conectează-te cu copilul tău”

Prin această expoziție, s-a dorit, de asemenea, să se producă o schimbare de mentalitate în societatea modernă, în care părinții pot simți presiunea tehnologică asupra educației și comunicării cu copiii lor. „Parola de la Wi-Fi: Conectează-te cu copilul tău” a oferit o oportunitate de a reînvăța cum să construim relații puternice și sănătoase în familiile noastre.

„Fotografia Albastră - Cianotipia” este un atelier artistic ce a vizat aprofundarea unei tehnici istorice de imprimare fotografică, cianotipia, dar și stimularea creativității atât a copiilor, cât și a cadrelor didactice. Cianotipia este fascinanta fotografie analogică, ce produce imagini albastre, un proces simplu, care poate fi realizat de oricine, indiferent de experiența în fotografie. Acest atelier a oferit oportunitatea de a explora o tehnică mai puțin cunoscută, dar cu un impact vizual și creativ deosebit.

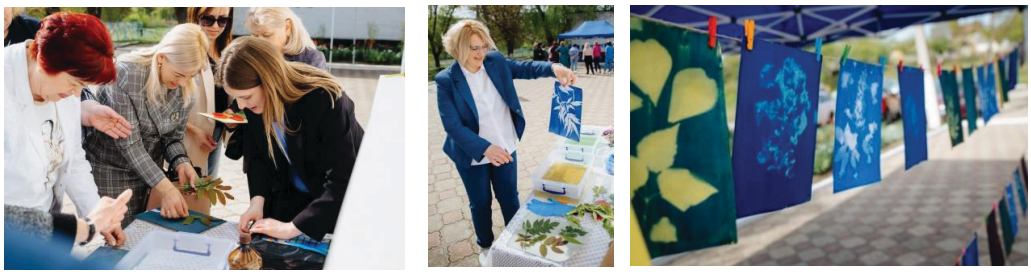
Cianotipia este o tehnică fotografică ce datează din secolul al XIX-lea, iar atelierul a fost dedicat celor care doresc să învețe despre acest proces artistic de imprimare pe hârtie sau alte materiale fotosensibile. Atelierul nu s-a limitat doar la învățarea tehnicilor, ci a inclus și sesiuni creative în care participanții au fost încurajați să exploreze propriile idei și să creeze lucrări unice.

Imaginea 3. „Fotografia Albastră - Cianotipia” atelier pentru copii

Pentru cadrele didactice, atelierul „Fotografia Albastră - Cianotipia”, a avut un rol educativ semnificativ, având ca scop nu doar învățarea unei tehnici noi, ci și integrarea în procesul educațional. Pentru copii, este o oportunitate de a ieși din tiparele educației clasice și de a se exprima artistic printr-o tehnică fotografică diferită.

„Fotografia Albastră - Cianotipia” este o experiență educativă valoroasă, care aduce beneficii semnificative atât copiilor, cât și cadrelor didactice. Prin învățarea unei tehnici de imprimare fotografică istorice și a încurajării unui proces creativ activ, atelierul a deschis noi orizonturi în educația artistică și a contribuit la dezvoltarea unor abilități esențiale pentru viitorul copiilor, dar și al dascălilor. Cianotipia nu este doar o lecție despre arta fotografică, ci și o oportunitate de a descoperi originile noastre.

Imaginea 4. „Fotografia Albastră - Cianotipia” atelier pentru cadre didactice

„Lumini și Umbre” este o activitate interactivă și educativă dedicată copiilor, desfășurată în cadrul orelor de “Artă vizuală”. Scopul principal al acestei activități este să ajute copiii să înțeleagă și să aprecieze efectele luminii și contrastului în fotografie, să exploreze modul în care aceste elemente influențează percepția vizuală și crearea de imagini artistice. Prin studierea controlului luminii și al umbrei, copiii au ocazia să-și exprime creativitatea, să învețe tehnici de bază și să îmbunătățească abilitățile vizuale.

Imaginea 5. Activitatea fotografică „Lumini și Umbre”

Activitatea este structurată astfel încât copii să poată experimenta diferite tehnici și să înțeleagă modul în care lumina joacă un rol esențial în obținerea unor imagini reușite. Procesul are un efect considerabil asupra copiilor, dezvoltându-le nu doar abilități tehnice, ci și abilități creative și de apreciere artistică.

„Lumini și Umbre” este o experiență educațională valoroasă pentru copii, învățându-i cum să utilizeze lumina și umbra pentru a crea imagini vizuale creative. Activitatea le permite să-și dezvolte abilități tehnice, dar și să-și exprime originalitatea fanteziei, le cultivă o apreciere profundă pentru arta vizuală, deschizându-le perspective noi în ceea ce privește lumea imaginației.

„Lumea prin Ochii Mei” este o inițiativă educativă și inspirațională dedicată copiilor, care oferă oportunitatea de a explora și de a surprinde imagini care definesc identitatea lor personală. Scopul este să încurajeze copiii să reflecteze asupra propriilor experiențe, emoții și percepții ale lumii din jurul lor, fotografia ca mijloc de auto-exprimare și autoanaliză. Fiecare participant are ocazia să descopere cum percepe și interpretează lumea, ce definește unicitatea și cum pot transmite aceste aspecte prin imagini vizuale.

Activitatea a fost concepută ca un exercițiu creativ și educativ, care să încurajeze copiii să-și exprime gândurile și sentimentele prin fotografii. Are un impact pozitiv profund asupra copiilor, oferindu-le toate oportunitățile de învățare artistică, cât și de dezvoltare personală.

„Lumea prin Ochii Mei” oferă copiilor o oportunitate deosebită de a explora și de a exprima cine sunt ei cu adevărat, de a învăța despre propria identitate și de a comunica acest lucru prin intermediul artei fotografice. Activitatea le stimulează creativitatea, le consolidează încrederea în sine și le oferă o platformă pentru a înțelege mai profund lumea din jurul lor. Copiii învață că fiecare din ei are o poveste unică de spus, iar fotografia este o modalitate minunată de a împărți această poveste cu ceilalți.

Imaginea 6. Proiectul „Lumea prin Ochii Mei”

Concursul cu expoziție de fotografie „Atmosferă de Toamnă” încurajează copiii să exploreze frumusețea naturii în sezonul toamnei. Prin fotografii inspirate de peisajele de toamnă, participanții sunt invitați să surprindă culorile, texturile și atmosfera deosebită a acestui anotimp. Concursul le oferă copiilor ocazia de a învăța despre cum schimbările sezonului influențează mediul înconjurător, dar și despre responsabilitatea lor față de protejarea naturii.

„Atmosferă de Toamnă” are o contribuție esențială asupra copiilor, influențându-le dezvoltarea artistică, emoțională și ecologică. Participanții își exprimă gândurile, sentimentele și viziunea personală despre toamnă prin lucrările lor. Acest proces le ajută să-și dezvolte încrederea în sine și abilitățile de comunicare prin arta fotografică. Ei pot învăța de la colegii lor și pot împărtăși idei, ceea ce le creează un sentiment de apartenență și solidaritate.

„Atmosferă de Toamnă” este un eveniment artistic prin care copiii sunt încurajați să devină mai conștienți de frumusețea naturii și de importanța protejării mediului înconjurător. Prin explorarea acestui anotimp din perspectiva lor, prin artă și educație ecologică, copiii învață să o protejeze pentru viitoarele generații. Explorarea fotografică îi ajută să-și dezvolte creativitatea, să adopte comportamentul responsabil față de mediul înconjurător și să se simtă parte dintr-o comunitate care luptă pentru un viitor mai sustenabil.

Imaginea 7. Concursul „Atmosferă de Toamnă”

“Lumea lui Zaharia Cușnir”este un proiect educațional care a fost conceput pentru a le oferi o oportunitate unică copiilor pasionați de fotografie, de a învăța despre viața și activitatea unui important fotograf și artist cunoscut acum la nivel mondial, Zaharia Cușnir.

Proiectul „Lumea lui Zaharia Cușnir” a avut mai multe componente educative și interactive care au oferit copiilor o experiență completă, care a cuprins atât aspecte teoretice despre viața unui artist, cât și un contact direct cu lucrările sale. Activitățile principale ale proiectului au fost:

1. Proiecția filmului: a fost o oportunitate unică pentru copii de a descoperi viața și activitatea lui Zaharia Cușnir, un fotograf care a contribuit semnificativ la patrimoniul cultural și fotografic. Filmul a prezentat momente importante din viața sa personală, oferind un context mai larg despre cum arta fotografică poate reflecta realitățile și istoria unei perioade.

2. Întâlnirea cu strănepoata lui Zaharia Cușnir: un moment special al proiectului a fost întâlnirea cu strănepoata artistului, care le-a oferit copiilor o perspectivă personală asupra vieții lui Zaharia Cușnir. Strănepoata a împărtășit povești și amintiri din viața acestuia, aducând în fața publicului detalii inedite despre procesul său creativ și despre pasiunile și valorile care l-au ghidat în munca sa. Această discuție a fost un moment extraordinar pentru copii, ajutându-i să înțeleagă mai bine legătura dintre viața personală a unui artist și creațiile sale.

3. Expoziția de lucrări ale lui Zaharia Cușnir: a oferit posibilitatea de a vizualiza o selecție de lucrări semnificative ale lui Cușnir. Fotografiile expuse au acoperit o gamă largă de teme, de portrete, peisaje, moment din viața cotidiană, care au surprins evoluția comunității și a peisajului în timp. Această expoziție a fost un prilej excelent pentru copii de a învăța despre tehnicile fotografice folosite de artist și despre cum un fotograf poate captura esența unui moment sau a unei perioade istorice.

Imaginea 8. *Proiect educațional și cultural „Lumea lui Zaharia Cușnir”*

„Lumea lui Zaharia Cușnir” a fost un proiect extraordinar pentru copii de a învăța despre istoria fotografiei, despre viața unui artist valoros și despre importanța

moștenirii culturale. Combinația de film, întâlniri cu membri ai familiei artistului și expoziția, le-a oferit copiilor o experiență educativă completă, care nu doar că le-a dezvoltat abilități artistice, dar și inspirat să aprecieze și să protejeze patrimoniul cultural al comunității.

Concluzie

Educația prin fotografie reprezintă o metodă inovatoare și captivantă de dezvoltare a copiilor. Prin acest proces, copiii nu doar învată abilități tehnice, ci și devin mai conștienți de lumea din jur, mai empatici și mai expresivi. Fotografia devine astfel o punte către explorare, creativitate și înțelegere reciprocă, având un impact profund asupra formării copiilor ca indivizi activi și implicați social.

Fotografia, ca formă de artă vizuală, nu doar dezvoltă creativitatea și expresivitatea copiilor, ci le oferă și un instrument puternic de autocunoaștere, explorarea lumii înconjurătoare și înțelegere empatică a diversității sociale.

Referințe bibliografice:

1. BERBEN, S., GONGEA, E., Metode interactive de grup, Ghid metodic, Craiova: Arves, 2002.
2. PREDA, M., PLETEA, F. GRAMA, A. COCOȘ, D., et. al., Ghid pentru proiecte tematice, București: Humanitas Educațional.
3. BULGARA T., Eficiența învățământului artistic, Iași: Performantica, 2020, p. 100. ISBN 978-606-685-752-9
4. WRIGHT, R. (2008). *Fotografia și arta de a vedea* . New York: Amphoto Books.
5. WAGNER, E. (2015). *Predarea alfabetizării vizuale în clasă: Strategii eficiente pentru susținerea lecturii și scrierii* . New York: Resurse create de profesori.
6. BERGER, J. (1972). *Moduri de a vedea*. Londra: Pinguin.
7. SONTAG, S. (1977). *Despre fotografie*. New York: Farrar, Straus și Giroux.